

Všeobecné študijné predpoklady

Skúška testuje základné schopnosti potrebné pre úspešné štúdium na vysokej škole. Nie je to vedomostný test: jeho cieľom nie je zistiť, koľko stredoškolského učiva ste si zapamätali. Test je preto spravodlivejší - jeho výsledok nezáleží na tom, na aké kvalitné strednej škole kto študoval. Dôležitú úlohu hrá aj obmedzený čas na riešenie.

Pokyny

- Test obsahuje 15 úloh
- Na ich riešenie máte 20 minút
- Vždy len jedna odpoveď je správna
- Na dosiahnutie dobrého výsledku nie je nutné odpovedať na všetky úlohy

V každom z nasledujúcich krátkych textov sú dve alebo tri prázdne miesta, ktoré znamenajú, že vo vete bolo niečo vynechané. Vyberte z ponúknutých možností dvojicu alebo trojicu slov, ktoré sa významovo a štylisticky **najlepšie** hodia do príslušného textu ako celku.

1.

I keď expedícii všetci priali úspech, jej _____ krach by dal za pravdu všetkým, ktorí už dopredu _____ na nedostatky na jej prípravu.

- ☐ (A) očakávaný – spoliehali
- ☐ (B) prípadný – upozorňovali
- ☐ (C) náhly – poukazovali
- ☐ (D) možný – naliehali

2.

Mnoho bežne vyskytujúcich sa názorov nie je ničím iným ako _____, a nemali by sme teda automaticky predpokladať, že široko rozšírené presvedčenia sú vždy _____.

- ☐ (A) detskými – rozprávkami – skutočné
- ☐ (B) reklamnými – trikmi – uskutočniteľné
- ☐ (C) modernými – mýtmi – pravdivé
- ☐ (D) preukázateľnými – neznyslami – zrozumiteľné

Vyberte z dvojíc výrazov ponúkaných v odpovediach tú, po ktorej doplnení na vynechané miesta v zadaní (v uvedenom poradí) bude významový vzťah medzi výrazmi vpravo od znaku rovnosti **najpodobnejší** významovému vzťahu medzi výrazmi vľavo od znaku rovnosti (**poradie výrazov vo dvojiciach je dôležité**).

3.

_____ : POTRAVINY = BANKA : _____

- ☐ (A) sporák – trezor
- ☐ (B) myš – lupič
- ☐ (C) špajza – peniaze
- ☐ (D) supermarket – burza

V každom z nasledujúcich textov je práve jedna časť, ktorá svojím znením do neho **nezapadá**. Pri každej z úloh zvolte možnosť, ktorá obsahuje práve tú časť textu, ktorá **nie je v súlade s jeho celkovým znením**.

4.

Honba za návodmi, ktoré sľubujú dosiahnutie ľahšieho, pohodlnejšieho a úspešnejšieho života, je natoľko výrazným trendom, že ho opisujú aj odborníci. „Nazývam ho fetišizácia banality – prehnaný záujem o nekonečné návody a obsiahle publikácie o oblastiach, ktoré sa dajú zvládnuť s trochou sedliackeho rozumu,“ glosuje psychológ Dalibor Špok. Je presvedčený, že takéto návody ľuďom pomáhajú stať sa lepšími. Ich čitatelia prepádajú závislosti na nich, nie nepodobnej závislosti na gamblingu. „Vôbec nejde o to, že by nás tieto návody mohli zmeniť, ale že v nás vyvolávajú nádej, že bude lepšie. Stávame sa tak závislými na pocitoch, ktoré tieto knihy vyvolávajú, ale práve preto nás vlastne nikdy nezmenia. Pretože tento pocit nám stačí, stáva sa cieľom sám o sebe, a my zostávame stále rovnakí.“

Ktorá z nasledujúcich častí uvedeného textu **nie je v súlade** s jeho celkovým významom?

- ☐ (A) Honba za návodmi, ktoré sľubujú dosiahnutie ľahšieho, pohodlnejšieho a úspešnejšieho života, je natoľko výrazným trendom, že ho opisujú aj odborníci.
- ☐ (B) Je presvedčený, že takéto návody ľuďom pomáhajú stať sa lepšími.
- ☐ (C) Ich čitatelia na nich prepádajú závislosti na nich, nie nepodobnej závislosti na gamblingu.
- ☐ (D) Vôbec nejde o to, že by nás tieto návody mohli zmeniť, ale že v nás vyvolávajú nádej, že bude lepšie.

5.

Pohárik vína nezaškodí.... Koľkokrát už túto vetu predniesli mnohé lekárske kapacity. Je to skutočne pravda? Zdá sa, že u tehotných žien veru nie...

Tie by sa mali, podľa štúdie amerických vedcov, vyvarovať pitiu alkoholu aspoň čiastočne. Už aj malé množstvo alkoholických nápojov týždenne môže totiž výrazne znížiť inteligenciu ich ešte nenarodeného dieťaťa.

Odborníci už síce dlho vedia, že časté pitie alkoholu budúcou mamičkou znižuje inteligenciu dovtedy nenarodeného dieťaťa. Nebolo však jasné, ako a či sa prejaví tiež občasné popíjanie. Vedecký tím sa preto zameria na 636 detí, ktoré sa narodili v období rokov 1983 až 1986 a na ich matky, ktoré počas tehotenstva konzumovali dva až šesť drinkov týždenne. A ako preukázali štúdie, desaťroční synovia týchto mamičiek majú výrazne nižšie IQ ako ich vrstovníci. Test zároveň prezradil, že ničivejší účinok má alkohol u Afroameričanov, zatiaľ čo na kaukazské rasy pôsobí menej devastácie. Podľa vedcov je to zrejme geneticky podmienené.

Ktorá z nasledujúcich častí uvedeného textu **nie je v súlade** s jeho celkovým významom?

- ☐ (A) Je to skutočne pravda? Zdá sa, že u tehotných žien veru nie...
- ☐ (B) Tie by sa mali, podľa štúdie amerických vedcov, vyvarovať pitiu alkoholu aspoň čiastočne.
- ☐ (C) Už aj malé množstvo alkoholických nápojov týždenne môže totiž výrazne znížiť inteligenciu ich ešte nenarodeného dieťaťa.
- ☐ (D) Odborníci už síce dlho vedia, že časté pitie alkoholu budúcou mamičkou znižuje inteligenciu dovtedy nenarodeného dieťaťa.

Každá z nasledujúcich úloh je založená na krátkom texte. Všetky úlohy riešte **iba** na základe informácií uvedených v texte či z neho vyplývajúcich.

6.

Podľa návrhu novej obchodnej dohody vyjednávanej medzi EÚ a Spojenými štátmi by nadnárodné spoločnosti získali právomoc žalovať vlády členských štátov Európskej únie pre prijímanie štátnej politiky, o ktorej usúdia, že obmedzuje voľný obchod. Dohodu podporuje Európska komisia, podľa aktivistov by však mohla viesť k tomu, že vlády budú čeliť žalobám na súdoch za prijímanie opatrení vo verejnom záujme (ako napríklad zákaz fajčenia), pretože takéto opatrenia „poškodzujú zahraničných investorov.“

Aký dopad môže mať podľa uvedeného textu prijatie navrhovanej obchodnej dohody medzi EÚ a Spojenými štátmi?

- ☐ (A) Obidve zmluvné strany dostanú možnosť žalovať svoje vlády za prijatie opatrení diskriminujúcich voľný obchod.
- ☐ (B) Súdny súd môžu byť nútené riešiť žaloby plynúce z dopadov vládnych opatrení na obchodné záujmy.
- ☐ (C) Vlády členských štátov EÚ budú povinné pri zavádzaní niektorých opatrení prerokovať svoj krok so zahraničnými investormi.
- ☐ (D) Európska komisia bude môcť byť žalovaná v prípade, že presadí opatrenia poškodzujúce voľný obchod.

7.

Descartes, ktorý bol oddaný čistej logike a racionalite, nás vo svojej knižke vystavuje plejáde logicky neodôvodnených predsudkov a ideológií, ktorým sám veril. Jeho cesta „čistou racionalitou“ prekvapivo vedie späť k afirmácii jeho východiskových predstáv – teda sveta takého, ako ho Descartes videl predtým, ako vôbec začal pochybovať.

Ktoré z nasledujúcich tvrdení vyplýva z uvedeného textu?

- ☐ (A) Descartes veril, že „čirá racionalita“ je jediná logicky odôvodniteľná ideológia.
- ☐ (B) Descartes súdil, že schopnosť pochybovať je dôkazom existencie sveta a človeka.
- ☐ (C) Descartes zámerne vyhrotil rozpor medzi logicky neodôvodniteľnými predsudkami a čistou logikou a racionalitou.
- ☐ (D) Descartovo dielo je ovplyvnené jeho predsudkami, ktoré neboli logicky odôvodnené, navzdory jeho oddanosti logike a racionalite.

Nie je povolené používať kalkulačky! Ak nie je uvedené inak, všetky použité čísla sú reálne a zapísané v desiatkovej sústave.

8.

Počty detí v prime, sekunde a tercii sú v pomere 3 : 4 : 3. V prime a v tercii je dohromady o 12 detí viac ako v sekunde. Koľko detí je v prime?

- ☐ (A) 15
 - ☐ (B) 18
 - ☐ (C) 24
 - ☐ (D) 30
-

9.

Tomáš a Janko vyrábajú rovnaké súčiastky. Tomášovi trvá vyrobiť 30 súčiastok hodinu, Jankovi pol hodiny. Obidvaja pracujú nepretržite stále rovnakým tempom. Za ako dlho vyrobia obidvaja dohromady celkom 120 súčiastok pokiaľ začnú v rovnaký okamih a budú pracovať súčasne?

- ☐ (A) za 1 h 20 min
 - ☐ (B) za 1 h 30 min
 - ☐ (C) za 2 h
 - ☐ (D) za 3 h
-

10.

V hoteli je celkom 150 izieb: 50 dvojlôžkových a 100 štvorlôžkových. Celkom 20 % dvojlôžkových a 50 % štvorlôžkových izieb je plne obsadených, žiadna izba nie je obsadená čiastočne. Koľko percent všetkých lôžok v hoteli je voľných?

- ☐ (A) menej než 35 %
 - ☐ (B) 40 %
 - ☐ (C) 44 %
 - ☐ (D) viac než 44 %
-

11.

Šťava sa riedi vodou v pomere 2 : 5. Koľko šťavy bude treba do 3 litrov vody?

- ☐ (A) 0,4 litra
 - ☐ (B) 0,6 litra
 - ☐ (C) 1,2 litra
 - ☐ (D) 1,5 litra
-

12.

Operácia @ je pre každé dve celé kladné čísla a, b definovaná ako ciferný súčet súčinu $a \cdot b$. Čomu sa rovná $(4@7)@10$?

- ☐ (A) 1
- ☐ (B) 2
- ☐ (C) 6
- ☐ (D) 28

V nasledujúcich úlohách porovnajte hodnoty výrazov vľavo a vpravo a zvolte odpoveď. Informácie týkajúce sa jedného alebo oboch výrazov sú vždy uvedené nad oboma výrazmi.

13.

Číslo x je celé kladné.

$(x - 2) \cdot (x + 2)$	$(x - 2) \cdot (x - 2)$
-------------------------	-------------------------

- ☐ (A) Hodnota vľavo je väčšia než hodnota vpravo.
- ☐ (B) Hodnota vpravo je väčšia než hodnota vľavo.
- ☐ (C) Hodnota vpravo je rovnaká ako hodnota vľavo.
- ☐ (D) Nie je možné jednoznačne určiť, ktorá hodnota je väčšia.

14.

Automobil v cene 349 800 korún bol najskôr o 15 % zlacnený a neskôr zdražený o 15 % ceny po zľave.

cena automobilu pred zlacnením	cena automobilu po zdražení
--------------------------------	-----------------------------

- ☐ (A) Hodnota vľavo je väčšia než hodnota vpravo.
- ☐ (B) Hodnota vpravo je väčšia než hodnota vľavo.
- ☐ (C) Hodnota vpravo je rovnaká ako hodnota vľavo.
- ☐ (D) Nie je možné jednoznačne určiť, ktorá hodnota je väčšia.

15.

$(732 - 269) \cdot 352$	$(352 - 269) \cdot 732$
-------------------------	-------------------------

- ☐ (A) Hodnota vľavo je väčšia než hodnota vpravo.
- ☐ (B) Hodnota vpravo je väčšia než hodnota vľavo.
- ☐ (C) Hodnota vpravo je rovnaká ako hodnota vľavo.
- ☐ (D) Nie je možné jednoznačne určiť, ktorá hodnota je väčšia.